

Forældreansvarsloven. Normalt fornuftige forældre hjælpes til at sikre barnets tarv, mens både voldsramte børn og forældre svigtes, når de tvinges til samvær med voldsudøveren.

Voldsudøveren burde undersøges.

Af SIDSEL JENSDATTER LYSTER

DEN helt grundlæggende fejl ved retspraksis for Forældreansvarsloven er, at retssystemet ikke er i stand til at skelne mellem to vidt forskellige former for psykisk vold: På den ene side mudderkastningen og skældsordene mellem to alt for forskellige mennesker, der har kørt hinanden i sænk. På den anden side det ensidige volds/offerforhold, hvor den ene er psykopat og den anden normal og vold ramt

Hvis to mennesker er meget forskellige, og deres værdier og forventninger slet ikke stemmer overens, kan det sagtens eskalere i et psykisk voldeligt forhold imellem de to.

Alligevel vil der oftest være en chance for, at de kan forenes - når de er skilt. To meget umage mennesker, der har hadet hinanden, da de levede op og ned ad hinanden, falder ofte til ro og begynder at tale fornuftigt sammen for børnenes skyld, når der er kommet på afstand. Fysisk afstand, fordi man ikke lever sammen mere. Psykisk afstand, fordi man efterhånden lægger de dårlige oplevelser på hylden og erkender, at det var et forhold, der bare ikke skulle have været

To fornuftige umage mennesker kan sagtens behandle hinanden dårligt men behandle børnene pænt.

Problemet med den nye forældreansvarslov og især dens forvaltning i retssystemet er, at den kun tager højde for situationen beskrevet ovenfor. »Vold er pop« udtalte en advokat for nylig. Hermed underforstået, at når mødre eller fædre under skilsmissemisshen beskylder partneren for vold, handler det kun om hævn og om at fremstille partneren dårligst muligt under retssagen for egen vindings skyld.

Når udgangspunktet er to uenige, ligeværdige forældre, virker det fornuftigt at dømme til fælles forældremyndighed, parterapi og at straffe samværschikane i det danske retssystem.

Men for den partner, der har levet i et ensidigt voldeligt forhold med en psykopat eller misbruger; for den partner, der er kørt ned af psykisk eller fysisk vold og forsøger at gøre sig fri af en fuldkommen skæv magtbalance, der måske har givet ham eller hende angst, selvmordstanker, stress og depression; for den partner, der lige har slikket sårene og er ved at finde sig selv igen efter måneders eller års mishandling, bliver det danske retssystem voldsmandens hjælpende hånd.

Voldsofre efterlades også med en krænket retsfølelse, når de i forbindelse med forældremyndighedssager undersøges af en børnesagkyndig. Ofte er det nemlig kun offeret, og ikke voldsmanden, der bliver undersøgt.

Psykopater er gode til at få deres partnere indlagt på psykiatrisk afdeling. Mens de aldrig selv kommer i berøring med psykiatrien. Og retssystemet er sådan skruet sammen, at har man været indlagt på en psykiatrisk afdeling, bliver ens forældre evne undersøgt. Mens den krænkende partner, som den »raske« part blot observeres med barnet og ikke mentalundersøges for eksempel psykopatiske træk. Derefter erklæres begge forældre raske - og voldsmand og offer tvinges til at »samarbejde«.

Enhver psykolog ved, at offeret bliver retraumatiseret ved at møde sin voldsmand uden beskyttende rammer. Alligevel idømmes voldsmanden og offeret parterapi og samarbejde i retten. Enhver psykolog ved, at den bedste måde at håndtere narcissister er at ignorere dem.

Alligevel bliver offeret tvunget til at gå i dialog med voldsmanden af rettens børnesagkyndige psykologer.

Det er en utopi at etablere et godt forældresamarbejde med en psykopat. For man kan ikke stole på psykopaten, og samarbejde kræver tillid. Og man kan ikke sammen fokusere på det, samarbejdet virkelig handler om: At få sine børn godt igennem skilsmissen: Psykopaten er ligeglad med børnene og vil til enhver tid forveksle sine egne behov med børnenes. En normal god far eller mor taler om barnets tarv: Psykopaten taler om »fars eller mors rettigheder«, En normal god forælder sætter sig selv til side for barnet.

En psykopat siger, at »børn kan holde til meget«. Og udsætter dem både for fogedforretninger og chikane af den anden forælder. Normale forældre bakker hinanden op og taler pænt om hinanden for barnets skyld. Psykopater forsøger at køre »modparten« ned i en hetz begrundet i sårede følelser og uden mindste samvittighedsnag eller tanke for: barnets tarv.

Højkonfliktsagerne i retten vedrører ikke »normale« forældrepar. En fornuftig far og mor kommer næsten aldrig så langt i retssystemet. De vælger kompromisets vej for børnenes skyld. Men psykopater går aldrig, aldrig på kompromis. Derfor burde alle højkonfliktsager efter min mening udmønte sig i en mentalundersøgelse af begge forældre og fratagelse af bopæl og forældremyndighed - og begrænset samvær - til den, der viser sig at være konfliktskaber. Den børnesagkyndige bør være ekspert i voldspsykologi. Voldsmænd nyder at fremstille sig selv som offeret og partneren som psykisk syg. Så det er vigtigt, at det er en, der er i stand til at se bag psykopatens glatte, sympatiske facade og offerets forvirrede og nedbrudte fremtoning.

En psykiater, der har forsket i psykopati, fandt ud af, at ordet »psykopat« meget sjældent bruges som skældsord uden grund. I ni ud af ti tilfælde viser det sig, af den, som bliver beskyldt for psykopati, rent faktisk er psykopat. Ved at nedvurdere beskyldninger om psykopati som mudderkastning, går man voldsmandens ærinde og giver ham fuldt lovligt hjemmel til at fortsætte sin indflydelse på to uskyldige mennesker: offeret og det fælles barn.

Sidsel Jensdatter Lyster (f. 1975) er sognepræst i Ullerød Kirke.